

НАРЕДБА за регулиране на цените на водоснабдителните и канализационните услуги

Приета с ПМС № 73 от 4.04.2006 г., обн., ДВ, бр. 32 от 18.04.2006 г.

Глава първа

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С наредбата се определят методите за регулиране на цените на водоснабдителните и канализационните (В и К) услуги на В и К операторите съгласно чл. 2 от Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги (ЗРВКУ), правилата за тяхното образувание или изменение, редът за предоставяне на информация, внасяне на предложенията за цени и утвърждаването на цените и тяхната структура.

Чл. 2. По реда на наредбата се регулират цените, по които В и К операторите:

1. доставят вода на потребителите;
2. отвеждат отпадъчните води;
3. пречистват отпадъчните води;
4. присъединяват потребителите към водоснабдителните системи;
5. присъединяват потребителите към канализационните системи.

Чл. 3. За осъществяване на правомощията си по ценовото регулиране Държавната комисия за енергийно и водно регулиране, наричана по-нататък "комисията", извършва периодични регулаторни прегледи, които включват:

1. анализ и оценка на отчетна и прогнозна информация съгласно утвърдения бизнес план на В и К оператора;
2. съответствие между параметрите на бизнес плана на В и К оператора и предлаганите цени;
3. одобряване на прогнозни необходими приходи за В и К услугите съгласно утвърдения бизнес план на В и К оператора, включително икономически обосновани разходи за дейността и норма на възвръщаемост на капитала;
4. утвърждаване на цени въз основа на прогнозните доставени, отведени и пречистени годишни количества вода в бизнес плана на В и К оператора;
5. в случаите на регулиране по чл. 4, ал. 1, т. 2 - определяне продължителността на регулаторния период и стойностите на факторите, въз основа на които цените се изменят по време на регулаторния период.

Чл. 4. (1) Комисията прилага следните основни методи на ценово регулиране:

1. "Норма на възвръщаемост на капитала" ("разходи плюс"), при който комисията утвърждава цени и наблюдава текущо фактическите стойности на необходимите приходи на В и К оператора и техните компоненти; регулаторният период е не по-кратък от една година; следващ регулаторен преглед се извършва по инициатива на комисията или на В и К оператора при съществени отклонения между одобрени и действителни разходи и/или възвръщаемост по преценка на комисията; по време на регулаторния период цените могат да бъдат изменяни при наличие на обстоятелства, чието настъпване не е било възможно да бъде предвидено при утвърждаването на цените;
2. регулиране чрез стимули, при което регулаторният период е от 3 до 5 години:
  - а) "Горна граница на цени", при който комисията утвърждава цени на В и К оператора за първата година от регулаторния период и ги изменя в края на всяка година от регулаторния период с инфлационен индекс, намален с коефициент за подобряване ефективността на В и К оператора, по следната формула:

$$Ц_t = Ц_{(t-1)} \times (1 + И - X)_t,$$

където:

Ц са цените на В и К оператора;

И е инфлацията за предходен период, която влияе върху разходите на В и К оператора;

t - времеви индекс;

X - коефициентът за подобряване на ефективността;

б) "Горна граница на приходи", при която комисията утвърждава необходими приходи на В и К оператора за първата година от регулаторния период и ги изменя в края на всяка година от регулаторния период с инфлационен индекс, намален с коефициент за подобряване ефективността на В и К оператора, и с разлики между прогнозните и действителните необходими приходи, породени от разликата между прогнозните и действителните показатели за промените в количествата доставени, отведени и/или пречистени води и за броя на потребителите за предишни ценови периоди, по следната формула:

$$НП_t = НП_{(t-1)} \times (1 + И - X)_t \pm Z,$$

където:

НП са необходимите приходи на В и К оператора;

И е инфлацията за предходен период, която влияе върху разходите на В и К оператора;

t - времеви индекс;

X - коефициентът за подобряване на ефективността;

Z са разликите между прогнозни и действителни необходими приходи, породени от разликата между прогнозните и действителните показатели за промените в количествата доставени, отведени и/или пречистени води и за броя на потребителите за предишни ценови периоди.

(2) Въз основа на достигнатите нива на показателите за качество на водоснабдителните и канализационните услуги на В и К операторите комисията утвърждава годишни целеви нива на показателите за качество. Утвърдените необходими приходи, съответно цени, осигуряват достигането на тези нива за качество на В и К услугите.

Чл. 5. (1) Счетоводството на В и К операторите се осъществява и финансовите отчети се съставят в съответствие с изискванията на Закона за счетоводството и приложимите счетоводни стандарти.

(2) За целите на регулирането В и К операторите водят отделна счетоводна отчетност за всяка дейност и звено съгласно чл. 15 ЗРВКУ .

(3) Правилата за водене на разделно счетоводство за целите на регулирането се приемат с решение на комисията съгласно чл. 16 ЗРВКУ .

(4) Правилата по ал. 3 представляват Единна система за счетоводно отчитане (ЕССО) за целите на регулирането, която осигурява стандартизиран подход в счетоводната система на В и К операторите.

(5) Формата и съдържанието на финансовите отчети за регулаторни цели са неразделна част от ЕССО.

(6) Водоснабдителните и канализационните оператори прилагат ЕССО чрез сметкоплан, приет от комисията.

(7) Финансовите отчети за регулаторни цели се придружават от доклади и допълнителна информация, показваща спазването на всички разпоредби на наредбата, както и на показателите за качество на В и К услугите.

(8) Комисията дава задължителни указания за формата и съдържанието на

информацията, необходими за целите на ценообразуването.

(9) Правилата по ал. 3, сметкопланът по ал. 6 и финансовите отчети по ал. 7 се изменят по преценка на комисията или по предложение на В и К операторите.

(10) Правилата по ал. 9 се прилагат от началото на календарната година, следваща датата на приемането им или на тяхното изменение.

Чл. 6. (1) Комисията утвърждава цени на В и К услугите, както следва:

1. цена за доставяне вода на потребителите в левове за кубически метър;
2. цена за отвеждане на отпадъчни и дъждовни води в левове за кубически метър;
3. цена за пречистване на отпадъчни води в левове за кубически метър.

(2) Цените за присъединяване към водоснабдителната и канализационната система се определят в левове за присъединен обект.

Чл. 7. Цените на В и К услугите се утвърждават от комисията съобразно цялостното изпълнение на бизнес плана на В и К операторите.

Чл. 8. (1) Комисията коригира необходимите приходи на В и К оператора за всеки ценови период от регулаторния период в зависимост от изпълнението на годишните целеви нива на показателите за качество на В и К услугите през предходната година.

(2) В случай че за даден ценови период изпълнението на показателите за качество на В и К услугите В и К операторът не достига целевите нива, съответното ниво на изпълнение се отразява в намаление на необходимите приходи за следващия ценови период.

Глава втора

ОБРАЗУВАНЕ НА ЦЕНИТЕ

Раздел I

Ценообразуващи елементи

Чл. 9. Необходимите годишни приходи на В и К оператора включват разходи, подлежащи на утвърждаване от комисията, и възвръщаемост на инвестирания капитал по следната формула:

$$\text{НП} = \text{Р} + (\text{РБА} \times \text{НВ}),$$

където:

НП са необходимите годишни приходи, хил. лв.;

Р - признатите годишни разходи за дейността на В и К оператора, хил. лв.;

РБА е регулаторната база на активите, хил. лв.;

НВ - нормата на възвръщаемост на капитала за регулаторния период, %.

Чл. 10. (1) Видовете разходи, които са пряко свързани с предоставяне на В и К услуги и могат да бъдат включени в необходимите приходи, се определят с указанията по чл. 5, ал. 8 .

(2) Признатият размер на разходите по ал. 1 се утвърждава от комисията.

(3) Водоснабдителният и канализационният оператор представя обосновка за всички или за отделни разходи, както и за връзката им с изпълнението на бизнес плана.

(4) В цените могат да се включват икономически обосноващите разходи съгласно чл. 13, ал. 1, т. 2 ЗРВКУ , както и други разходи, предвидени в действащото законодателство.

(5) За целите на ценовото регулиране комисията не включва в признатите разходи:

1. разходи, които не са свързани с предоставяне на В и К услуги;
2. разходи, за които комисията обосноваано приема, че не са в интерес на потребителите, или разходи, които не са необходими за изпълнение на регулираната дейност на В и К оператора;

3. корпоративния данък върху печалбата;
4. санкции и/или глоби, наложени от държавни органи или от комисията, както и лихви за забавяне, неустойки и други плащания, свързани с неизпълнение по сключени договори.

Чл. 11. Регулаторната база на активите, пряко свързани с В и К услугите, е признатата стойност на активите, върху която В и К операторът получава възвръщаемост от вложения капитал, и се изчислява по следната формула:

$$РБА = А - \Phi - А_m + ОК + Инв,$$

където:

РБА е регулаторната база на активите, хил. лв.;

А - признатата стойност на активите, които се използват и имат полезен живот, хил. лв.;

Φ - признатата стойност на активите, които са придобити по безвъзмезден начин, хил. лв.;

А_м - натрупаната амортизация за изтеклия период на използване върху призната стойност на активите за извършване на В и К услуги, хил. лв.;

ОК - необходимият оборотен капитал, хил. лв.;

Инв - прогнозният среден размер на инвестициите, одобрени от комисията, които ще бъдат извършени през регулаторния период, в случаите на регулиране по чл. 4, ал. 1, т. 2 .

Чл. 12. (1) Нормата на възвръщаемост на капитала за регулаторния период е равна на прогнозната среднопретеглена цена на капитала (СПЦК). Среднопретеглена цена на капитала е утвърдената от комисията норма на възвръщаемост на привлечения и на собствения капитал на В и К оператора, претеглена според дела на всеки от тези източници на финансиране в утвърдената целева структура на капитала.

(2) Нормата на възвръщаемост на капитала се определя като реална норма преди данъчно облагане по следната формула:

(НВСК)

$$НВ = ДСК \times \frac{\text{НВСК}}{1 - ДС/100} + ДПК \times НВПК,$$

където:

НВ е нормата на възвръщаемост на капитала преди данъчно облагане, %;

ДСК – делът на собствения капитал в общия капитал;

НВСК – нормата на възвръщаемост на собствения капитал след данъчно облагане, %;

ДС – данъчната ставка на корпоративния данък върху печалбата, %;

ДПК – делът на привлечения капитал в общия капитал;

НВПК – нормата на възвръщаемост на привлечения капитал, %.

Раздел II

Разпределяне на необходимите приходи по групи потребители

Чл. 13. (1) Водоснабдителните и канализационните оператори могат да предлагат за утвърждаване от комисията цени на водоснабдителните и канализационните услуги по групи потребители в зависимост от:

1. доставените, отведените и пречистените количества вода;
2. технологията на добиване и доставяне на водата и съответния максимален размер на допустимите общи загуби на вода според годишните целеви нива на показателите за качество на В и К услугите, определени от комисията съгласно бизнес плана на В и К оператора;
3. обосновано разпределени разходи към всяка група потребители;
4. степента на замърсяване на отведените и пречистените отпадъчни води.

(2) Цените на водоснабдителните и канализационните услуги се определят по групи потребители съгласно раздел III.

Раздел III

Образуване на цени

Чл. 14. (1) Цената за доставяне на вода на потребителите се образува като съотношение между необходимите годишни приходи за услугата съгласно чл. 9 и количествата вода, определени като разлика между измерените за предходната година количества вода на входа на водоснабдителните системи, обслужвани от В и К оператора, и максималния размер на допустимите общи загуби на вода съгласно годишните целеви нива на показателите за качество, определени от комисията.

(2) Цената за доставяне на вода на потребителите за всяка водоснабдителна система се образува като съотношение между необходимите годишни приходи за съответната водоснабдителна система и количествата вода, определени като разлика между измерените за предходната година количества вода на входа на съответната водоснабдителна система и максималния размер на допустимите общи загуби на вода съгласно годишните целеви нива на показателите за качество, определени от комисията за съответната водоснабдителна система.

Чл. 15. (1) Цената за отвеждане на отпадъчни и дъждовни води се образува като съотношение между необходимите годишни приходи за услугата съгласно чл. 9 и отведените годишни количества отпадъчни води в зависимост от степента на замърсяване, определена от акредитирана лаборатория за промишлени и други стопански потребители.

(2) Отведените годишни количества отпадъчни води за битови потребители и приравнените към тях обществени и други потребители се определят на базата на фактурираните количества доставена вода, а за промишлените и други стопански потребители - според измерените отведени количества вода за предходната година.

Чл. 16. (1) Цената за пречистване на отпадъчни води се образува като съотношение между необходимите годишни приходи за услугата съгласно чл. 9 и количествата пречистени отпадъчни води за годината в зависимост от степента на замърсяване, определена от акредитирана лаборатория за промишлените и други стопански потребители.

(2) Годишните количества пречистени отпадъчни води за битови потребители и приравнените към тях обществени и други потребители се определят на базата на фактурираните количества доставена вода, а за промишлените и други стопански потребители - според измерените отведени количества отпадъчни води за предходната година.

Чл. 17. (1) Цената за присъединяване на потребителите към водоснабдителната система покрива признатите от комисията разходи за подготовка и включване на водопроводните инсталации към водоснабдителната система в зависимост от проектните водни количества.

(2) Цената за присъединяване на потребителите към канализационната система покрива признатите от комисията разходи за подготовка и включване на канализационните инсталации към канализационната система в зависимост от проектните отпадъчни водни количества.

Глава трета

РЕД ЗА ВНАСЯНЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА УТВЪРЖДАВАНЕ НА ЦЕНИ. УТВЪРЖДАВАНЕ, ОПРЕДЕЛЯНЕ И ИЗМЕНЕНИЕ НА ЦЕНИ

Чл. 18. В едномесечен срок преди подаване на заявление за утвърждаване на цени В и К операторът оповестява по подходящ начин в средствата за масово осведомяване предложението си за нови цени или за изменение на действащи цени.

Чл. 19. (1) Водоснабдителните и канализационните оператори подават заявления до комисията по утвърдени от нея образци за утвърждаване на:

1. цени и необходимите приходи, както и всички свързани с тях показатели и коефициенти за изменението им по време на регулаторния период;
2. изменение на действащи цени;
3. друго, свързано с правомощията на комисията по ценовото регулиране.

(2) Заявленията по ал. 1 се подават не по-късно от 4 месеца преди изтичането на стария ценови период или влизането в сила на предлаганото утвърждаване или изменение на утвърдените цени.

(3) Процедура за преразглеждане на цените се открива от комисията служебно или по искане на В и К оператора, когато възникне непредвидено или непредотвратимо събитие от извънреден характер, което съществено променя приходите и икономически обосноваваните разходи на В и К оператора. Комисията с решението си по подаденото заявление се произнася и за наличието или липсата на посочените обстоятелства.

Чл. 20. (1) Заявлението и приложенията към него включват информация за 12-месечен отчетен период, наречен базисна година, с цел преглед на всички елементи на разходите и приходите, имащи отношение към определянето на съответните им нива за

следващия регулаторен или ценови период.

(2) Към заявлението се прилагат:

1. годишният финансов отчет за предходната година с всичките му съставни части, изготвен в съответствие с изискванията на Закона за счетоводството и приложимите счетоводни стандарти, заверен от регистриран одитор;
2. финансово-счетоводна информация в съответствие с чл. 5, ал. 5, 7 и 8 за базисната година;
3. технико-икономически данни, включително месечни отчети за продажбите през базисната година, както и всяка друга информация, свързана с предлаганите за утвърждаване цени, изисквана в съответствие с чл. 5, ал. 8;
4. информация по групи потребители за базисната година, включително брой на потребителите, продажби на вода, приходи и информация, свързана с фактурирането;
5. други данни, които се считат за уместни от В и К оператора в подкрепа на подаденото заявление или са изискани от комисията;
6. доказателства за изпълнение на задължението по чл. 18 .

(3) Водоснабдителният и канализационният оператор може да коригира и представи отделно с обосновка известни и поддаващи се на измерване елементи на разходите и приходите от базисната година, която включва финансови данни и данни за дейността. За всяка корекция в данните от базисната година се изисква информация, която доказва необходимостта от корекцията и може да включва:

1. нови активи, които ще бъдат полезни и пуснати в експлоатация през следващия ценови период;
2. промяна на прогнозния брой потребители, което ще доведе до промяна на разходите за предоставяне на услугата;
3. промяна на разходите, които не са били отчетени в базисната година;
4. промени в задължения към държавата (такси, данъци и др.), които водят до промени в нивата на разходите или в нормата на възвръщаемост;
5. привеждане на продажбите от базисната година, за която са били налице необичайни метеорологични условия, към нормалните, когато тези условия са повлияли върху продажбите;
6. разлики между прогнозните и действителните разходи, директно прехвърляеми от предходния период.

(4) Документите по ал. 2 се представят в комисията на хартиен носител, заверени с подписи и печат на В и К оператора. Информацията по ал. 2, т. 2, 3 и 4 се представя и на електронен носител.

Чл. 21. (1) Работната група, назначена за проучване на преписката, в 7-дневен срок проверява заявлението за съответствие с изискванията на наредбата.

(2) При установено несъответствие с изискванията от формална страна се изпраща писмено съобщение до заявителя да отстрани допуснатите нередовности.

(3) Ако в 7-дневен срок от получаване на съобщението по ал. 2 заявителят не отстрани нередовностите, заявлението не се разглежда от комисията и с резолюция на председателя преписката се прекратява и архивира.

(4) Заявителят се уведомява писмено, че заявлението няма да бъде разгледано.

Чл. 22. (1) Проучването на преписката се извършва в сроковете по чл. 39, ал. 1 от Устройствения правилник на Държавната комисия за енергийно и водно регулиране, приет с Постановление № 122 на Министерския съвет от 2004 г. (обн., ДВ, бр. 52 от 2004 г.; изм. и доп., бр. 49 от 2005 г.).

(2) В определения срок за разглеждане на преписката се извършва регулаторният преглед по чл. 3 .

(3) Работната група може служебно да проверява приложените към заявлението документи и информация.

(4) Работната група може да изисква от заявителя допълнителни данни и информация във връзка с изясняване на фактите по преписката.

Чл. 23. (1) След завършване на проучването работната група внася в комисията доклад по преписката и проект на решение за разглеждане в закрито заседание. Комисията обсъжда доклада, приема проекта на решението и насрочва открито заседание и обществено обсъждане.

(2) Комисията оповестява проекта на решението и доклада по ал. 1 на страницата си в интернет.

Чл. 24. Проектът на решението съдържа:

1. продължителността на регулаторния период при регулиране чрез горна граница на цени или приходи;

2. необходимите приходи;

3. количествата доставени, отведени и/или пречистени води;

4. коефициента на ефективност;

5. стойността на регулаторната база на активите за регулаторни цели;

6. разрешената норма на възвръщаемост на капитала;

7. групите потребители;

8. цени на водоснабдителните и канализационните услуги.

Чл. 25. (1) След проведеното обществено обсъждане в срок не по-кратък от 14 дни

комисията приема решение по заявлението на закрито заседание и го оповестява на страницата си в интернет.

(2) По преписки, които представляват фактическа и правна сложност, мотивите към решението по ал. 1 могат да бъдат приети и след вземане на решението, но не по-късно от 25 дни от провеждането на закритото заседание по ал. 1.

(3) Решението и мотивите към него се оповестяват по реда на чл. 23, ал. 2 .

Чл. 26. (1) Заявителят се уведомява писмено за взетото решение в 3-дневен срок от приемането му. Когато мотивите са приети по реда на чл. 25, ал. 2 , за тях адресатът на решението се уведомява в 3-дневен срок от изготвянето им.

(2) Водоснабдителните и канализационните оператори публикуват утвърдените цени в един централен и в един местен всекидневник в 7-дневен срок след получаване на решението, както и ги оповестяват на интернет страницата си.

(3) Новите цени влизат в сила от 1-во число на следващия месец. Когато комисията взема решение за промяна в цените, със заявлението си В и К операторът може да поиска определяне на по-късна дата за въвеждане на новите цени. В този случай с решението си комисията определя датата за въвеждане на новите цени.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на наредбата:

1. "Базисна година" е предходната календарна година или 12-месечен период, предхождащ внасянето на предложението, за която В и К операторът представя информация за регулираната услуга, използвана като основа за определяне на цени.

2. "Възвръщаемост на инвестиция капитал" е производението от регулаторната база на активите и нормата на възвръщаемост на капитала за регулаторния период.

3. "Годишни количества вода" се измерват от измервателни устройства на входа и на изхода на водоснабдителните и канализационните системи в точките, в които се определят количествата доставена, отведена и пречистена вода.

4. "Коефициент за подобряване на ефективността" е целевата стойност за подобряване ефективността на В и К оператора, задавана от комисията.

5. "Необходими приходи" са приходите, от които се нуждае В и К операторът за предоставяне на определено ниво на услуги и постигане на разрешената норма на възвръщаемост.

6. "Полезен живот" е срокът, за който комисията приема, че даден актив може да бъде амортизиран.

7. "Призната стойност на активите" е одобрената от комисията стойност на активите, които имат полезен живот и се използват за осъществяване на В и К услугите при образуване и утвърждаване на цените.

8. "Регулаторен период" е периодът между два регулаторни прегледа.

9. "Структура на капитала" изразява относителните дялове на собствения и на привлечения капитал в общия размер на капитала на В и К оператора.
10. "Цена за доставяне на вода на потребителите" е цената, чрез която се покриват разходите на В и К оператора и се осигурява възвръщаемост на капитала.
11. "Цена за отвеждане на отпадъчни води" е цената, чрез която се покриват разходите на В и К оператора и се осигурява възвръщаемост на капитала.
12. "Цена за пречистване на отпадъчни води" е цената, чрез която се покриват разходите на В и К оператора и се осигурява възвръщаемост на капитала.
13. "Ценови период" е период, през който цените остават непроменени - обикновено календарна година.
14. "Звено" е обособена част от организационната структура на В и К оператора.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

- § 2. С влизането в сила на наредбата се прилага методът "норма на възвръщаемост на капитала" ("разходи плюс") за цените на всички В и К оператори. Комисията взема решение за прилагане на методи на регулиране чрез стимули.
- § 3. До въвеждането на правилата за счетоводно отчитане по чл. 5 регулирането на цените се осъществява съгласно правила, приети от комисията.
- § 4. Наредбата се приема на основание чл. 13, ал. 5 ЗРВКУ .
- § 5. Цените, по които лицата по чл. 2 ЗРВКУ купуват, отвеждат и пречистват води на/от други лица по същия член, подлежат на регулиране по ЗРВКУ и по наредбата.
- § 6. Измервателните устройства (разходомери), чрез които се измерват водните количества, трябва да отговарят на изискванията на Закона за измерванията и на нормативните актове по прилагането му.
- § 7. Класът на точност на устройствата за измерване на води в напорен режим е 2, а за устройства в безнапорен режим - 5.
- § 8. Измервателните устройства за диаметри над 150 mm са електронен тип, който да позволява архивиране на измерените водни количества и на ситуациите, при които се променя точността на измерване при несанкционирана намеса, изключване на датчиците, промяна на параметрите на измервателните устройства и спиране на електрозахранването им.
- § 9. Измервателните устройства се поставят на входа и на изхода на водоснабдителните системи в точките, в които се определят загубите на вода.
- § 10. Годишните количества вода на входа на водоснабдителните системи по чл. 14, ал. 2 се определят като сума от максималните експлоатационни дебита по проект на водовземните съоръжения от повърхностния и/или подземния воден обект в случаите, когато измервателни устройства липсват и/или не отговарят на изискванията на § 6, 7 и 8.